

Denique ipsa designatio personae ad Episcopum ipsum spectaret, si parochus, ex negligentia vel qualibet alia de causa, praesentationem nimis differret. Patet ex Innoc. XIII (Const. cit.) dicente: « Quod si parochi ab Episcopo mo-
« niti, congruo iisdem termino praefixo, coadiutores sive
« vicarios temporarios, quoties opus fuerit, assumere ne-
« glexerint, poterunt ipsi Episcopi eos, quos huic muneri
« idoneos censuerint, auctoritate propria deputare, cum
« assignatione antedictae portionis fructuum ».

882. *Quid de iure removendi vicarium?* Videndum cuiusnam generis vicaria sit.

I. Vicarius perpetuus (qui tamquam verus parochus consideratur) removeri potest solum ab Episcopo, atque ex solis causis canonicis, facto processu, non secus ac quoad alios parochos contingit; iuxta dicta (n. 60 et seqq.).

II. Curatus amovibilis, qui pro parochi habituali curam exercet, removeri potest etiam ex causis minoribus, neque processus exigitur. Videtur tamen quod expulsus regulariter quoddam ius habeat cognoscendi causas ipsas, quae utique iustae esse debent. Remotio autem fieri potest sive a parochi habituali, qui illum elegit; sive ab Episcopo qui illum approbavit; idque verum est etiam quoad Curatum Regularem a suo Superiore electum, dicente Bened. XIV (*De Syn. XIII. 11*) illum removeri posse « tam ab
« Episcopo, quam a Superiore Regulari aequo iure, nec
« requisito alterius consensu, quin alter de hac re alteri
« rationem reddere debeat ». Cf. D' Annibale (*III. 80*).

III. Vicarius, qui parochum actualem adiuvet, si ab Episcopo impositus fuerit, a solo Episcopo removeri poterit. Secus, poterit parochus auctoritate propria illum dimittere, quin ei causam significare aut rationem reddere teneatur; talis enim videtur esse consuetudo (saltem apud nos). Si tamen non in Ecclesia parochiali, sed in subsidiaria, curam exerceret, tunc res non ita plana mihi videtur; tunc enim curatus subsidiarius, causam (iudicio boni viri iustam) cognoscendi forsitan ius habet (Cf. Bouix *l. c.*). Sed poteritne

Episcopus vicarium a parochi electum et legitime approbatum, parochi ipso invito, remove? Ex iusta causa, affirmative. Sine iusta causa, negative. Quum tamen non teneatur Episcopus causam significare parochi, semperque periculosa et scandalosa res sit Episcopo non obedire: id solum reliquum esset ut parochus, qui Episcopum sine iusta causa procedere existimaret, ad S. Sedem recurreret. Bouix (*l. c. q. 6*).

CAPUT XIV.

De iure parochi quoad decimas, primitias, aliasque praestationes.

883. *Quid est decima?* Est fructuum pars decima, aut aliter proportionalis, v. g. duodecima, vigesima etc. iuxta consuetudinem.

884. *Decimae quotupliciter distinguuntur?*

Possunt esse I. *reales*, aut *personales*, aut *mixtae*, secundum quod afficiunt fructus fundorum stabilium (v. g. praediorum, vallium, domorum); aut fructus industriae personalis (propter artem, vel mercaturam vel officium); aut denique fructus industriae simul et capitalium mobilium (v. g. armentorum, gregum, alvearium etc.). Practice autem quatenus decimae et quibus de fructibus solvendae sint, patebit ex consuetudine.

Possunt esse II. *spirituales* (seu *sacramentales*), aut *temporales* (seu *domenicales*), secundum quod originem habuerint ex praecepto Ecclesiae, aut ex alio titulo ad communem iustitiam pertinente, v. g. si Princeps vel Feudatarius illas reliquisset Ecclesiae ad constituendam dotem paroeciarum, vel si Ecclesia ipsa fundos suos alienasset sibi reservando ius decimandi. Si autem origo ignoraretur, praesumerentur quidem spirituales, sed (uti patet) dubium superesset.

Possunt esse III. *solitae* (seu *antiquae consuetudinis*) aut *novales*, secundum quod ex praediis antiquitus vel nunc primum culturae suppositis solvi debeant.

885. *Quid si aliquo anno fructus decimationi subiecti (v. g. triticum vel uva) recollecti non fuerint, vel propter mutationem culturae futurum sit ut non amplius in posterum colligantur?* In primo casu pro illo anno decima non esset solvenda (Vecchiotti II. § 3). In secundo, an fructus novae culturae substitui debeant, diversae sunt opiniones. Cf. Ferraris (v. *Decimae addit. III. 3-7*).

886. *Debitorum decimae realis fundiariae suntne domini fundorum, an vero agricolae?* Debitorum sunt domini fundorum; non vero agricolae nisi quatenus domini in toto vel in parte hanc obligationem in illos refuderint. Patet quia toties quoties decimae solutae non fuerunt, Ecclesia non agricolas sed dominos in ius vocavit.

887. *Si decima v. g. in tritico debeat, potestne parochus exigere optimum, aut potestne debitor dare pessimum?* Nec parochus optimum exigere, nec debitor pessimum dare potest. Patet ex principiis iustitiae naturalis. (Cf. *Cod. Civ. Ital. a. 1248*).

888. *Quo tempore decimae solvi debet?* Ordinarie decimae personales in fine anni; reales autem quando fructus colliguntur. Dilatio ad damnorum reparationem obligare potest.

889. *Quid de primitiis?* Primitiae, proprie loquendo, sunt primi fructus sive terrae sive pecudum, qui Deo offeruntur. Fere ubique in desuetudinem abierunt. Dixi *proprie loquendo*; alicubi enim primitiae appellantur praestationes, quae Ecclesiae solvi debent quotannis in quota fixa, quin adsit proportio cum fructibus recollectis, et nequidem adsit uniformitas, ita ut accidere etiam possit quod pro fundo maiori minus et pro minori plus solvatur. Notandum quod circa praestationes huiusmodi, quum, deficiente proportione et uniformitate, naturam decimarum non habeant, nec videantur provenire a praecepto Ecclesiae,

crederem non esse sacramentales, bene vero dominicales, ortas scilicet a dominis fundorum, qui onere primitiae illos gravaverint.

890. *Quid de lege quae a Gubernio Italico die 14 Iulii 1887 ad decimarum aliarumque praestationum abolitionem vel commutationem lata fuit?* Textum huius legis exposui in opere, cui titulus *Examen (vol. I. n. 1491)* Summatim ita res se habent: 1° Abolentur decimae aliaeque praestationes *sacramentales* (utique eo solo sensu ut ad illas repetendas actio civilis non amplius haberi possit, non vero ut obligatio religiosa cesset aut Ecclesia illas exigere nequeat). 2° Gubernium dat supplementum casu quo per hanc abolitionem congrua (a lege ipsa taxata) deficeret. 3° Decimae aliaeque praestationes *dominicales* subiiciuntur commutationi (intra triennium peragenda) in canonem annum pecuniarium cum iure sive ad hypothecam sive ad affrancationem.

891. *Adsuntne instructiones S. Sedis circa decimas et alias praestationes praedictae abolitioni subiectas?* Adest instructio S. Poenitentiariae (2 Sept. 1887) sequentis tenoris.

« Ut cleri indemnitati et conscientis fidelium nuper
« per promulgationem et executionem legis civilis decimas
« abolentis in commune discrimen adductis, quantum in
« praesens fieri potest, consulatur, sacra Poenitentaria,
« benigne sic annuente Sanctissimo Domino Nostro Leone
« XIII, sequentes regulas cum Episcopis aliisque in Italia
« locorum Ordinariis communicat.

« I. Imprimis Ordinarii, quibus id modis opportunum
« duxerint, fideles edoceant, ius percipiendi decimas Ec-
« clesiae a potestate civili auferri minime potuisse, ideoque
« fideles ad eas solvendas non secus atque antea omnino
« teneri, nec quemquam ab onere et obligatione huiusmodi
« liberari, nisi per solam ecclesiasticam auctoritatem posse.

« II. Igitur quo facilius pateat fidelibus via suae con-
« sulendi conscientiae, seseque ab onere decimarum sol-

« vendarum in perpetuum liberandi, iidem Ordinarii eos
 « excitabunt, ut ad iustam decimarum redemptionem, vel
 « etiam, ubi casus ferat, ad aequam super illis composi-
 « tionem admitti petant. Quem in finem sacra Poeniten-
 « tiaria, de speciali et expressa apostolica auctoritate, ne-
 « cessarias et opportunas facultates omnibus in Italia lo-
 « corum Ordinariis harum tenore litterarum tribuit ad
 « quinquennium dumtaxat valituras.

« III. Facta autem decimarum redemptione vel com-
 « positione, pretium earundem prudenti Ordinariorum iu-
 « dicio iuxta peculiaria cuiusque casus adiuncta determi-
 « nandum, cum stet loco sortis decimarum, collocetur in
 « tuto, honesto et fructifero investimento; fructus vero
 « applicentur beneficiis vel piis locis, quae damnum passa
 « fuerint.

« IV. Qui decimas nec redemerint nec super illis ullo
 « modo se composuerint, *et cathedrali aut quibuscumque*
 « *aliis Ecclesiis vel personis, quibus legitime debentur,*
 « *integre persolvere noluerint, non absolvantur nisi plena*
 « *restitutione secuta* (Conc. Trid. Sess. 25 de refor. c. 12),
 « salvis tamen regulis a probatis auctoribus traditis circa
 « illos qui inopia vel paupertate laborant.

« V. Noverint insuper Ordinarii tolerari, ut vel ipsi,
 « vel parochi alique quorum interest, a Gubernio petant
 « compensationem pro damno sibi illato; ita tamen ut in
 « huiusmodi petitione nihil contineatur, quod ad ius de
 « decimis disponendi in laica potestate probandum trahi
 « possit, et expresse significetur compensationem peti ti-
 « tulo tantum legitimae indemnitis ».

892. *Quid si parochi pro decimis suppressis aliquid*
a Gubernio recepissent? De casu isto opportunius agam
 infra (Cap. XVI. n. 923).

893. *Possuntne parochi abstinere a benedicendis in*
Paschate domibus eorum qui, praetextu dictae abolitionis,
decimas non solvunt? Episcopi nostri Aemiliani (an. 1901)
 responderunt *non expedire.*

CAPUT XV.

De iure parochi quoad oblationes.

894. *Oblationes in quo differunt a decimis, primitiis,*
aliisque praestationibus? In hoc quod decimae, primitiae
 etc. adnumerantur inter certa; sunt nempe certa tum
 quoad obligationem tum quoad tempus; oblationes e contra
 habentur ut incerta; quatenus scilicet aut sponte dantur,
 aut saltem non epochis fixis, sed varie ab hoc vel illo
 pro variis occasionibus solvi debeant.

895. *Oblationes quomodo distinguuntur?* Distinguun-
 tur imprimis inter necessarias et voluntarias, quatenus (ut
 modo innuebam) ex obligatione vel sponte traduntur.

896. *Quomodo cognoscitur an oblationes sint neces-*
sariae aut voluntariae? Necessariae sunt si taxa sit fixa
 et determinata, aut si quomodolibet de iisdem ex obliga-
 tione solvendis adsit lex, aut communis persuasio. Obla-
 tiones huiusce generis sunt paucae, atque ad iura stolae
 (pro Baptismo, sepulturis, et similibus iuxta consuetudines),
 et quidem exceptis pauperibus et solum post functionem
 praestitam, reduci videntur.

897. *Oblationes, quae in Ecclesia parochiali aut*
intra paroeciae fines offeruntur, spectantne omnes et
absolute ad parochum? Negative. Aliquae spectant ad
 parochum absolute; aliae vero erogari debent iuxta piam
 offerentium intentionem; et quidem ita ut administratio
 quoad aliquas ad parochum, et quoad alias ad alios spectet.

898. *Quaenam spectant ad parochum absolute?* Quae
 pro sacramentis, pro nuptiis, pro funeribus, pro benedi-
 ctione domorum et mulierum post partum, et generatim
 pro sacris functionibus, ei, eiusve vicario suppeditantur.

899. *Quaenam erogandae sunt iuxta piam offeren-*
tium intentionem? Sunt, v. g. oblationes pro festis, tri-
 duis, novendialibus, expositionibus, processionibus, Missis

etc., celebrandis. Item eleemosynae pro animabus purgantibus. Item cerei qui sive in honorem SS.mi Sacramenti vel B. Virginis etc. offeruntur, sive ad aliquam gratiam obtinendam cremandi traduntur. Item quae alicui capellae vel sacrae Imagini dantur. Nihil autem interest an oblationes portentur, aut quaerantur, aut appendantur, aut in capsulis deponantur, aut (in rebus sive mobilibus sive immobilibus) per testamentum vel fiduciam relinquuntur. Quod autem pia offerentium intentioni semper et rigore standum sit, nulla controversia unquam fuit vel esse potuit; secus enim non solum christifideles ab oblationibus faciendis alienarentur, sed etiam de vero furto ageretur; unde scripsit Fagnanus (apud Acta II. 515): « Pia voluntas eorum qui oblationes fecerunt, praecise servanda est: nam rei suae quilibet est moderator et arbiter ».

900. *Daturne casus in quo oblationes ad alium usum adhiberi possint?* Affirmative; sed solum recurrendo ad Episcopum, qui (si facultatem non habeat) ad S. Sedem pro commutatione recurrere debet.

901. *Quid in dubio de mente offerentium, an scilicet aliqua oblatio detur Ecclesiae vel parochi?* Standum est a parte tuta; et parochus, nisi certus sit vel certus evadat quod talis vel talis oblatio eidem personaliter offeratur ad modum eleemosynae pro Missa, (considerato etiam periculo hallucinationis) illam sibi applicare nequit.

902. *Oblationes huiusmodi erogandae in pium usum a quonam administrari debent?* Haec quoque regula suprema erit ut stetur menti offerentium.

903. *Quomodo cognoscitur quaenam sit mens offerentium quoad oblationum istarum sive usum sive administrationem?* Nisi offerentes verbis expressis se explicaverint, aut nisi ad talem vel talem usum de oblationibus expresse rogati fuerint; standum erit consuetudini; et, deficiente consuetudine, ex circumstantiis et indiciis decidendum erit.

904. *Veniendo ad casus particulares circa oblationum istarum usum, quid si cerei cremandi pro aliqua gratia obtinenda, aut res oblatae ad aliquam capellam vel imaginem, in parte ad alios (etsi pios) usus adhiberentur? Quid insuper si de oblationibus pro aliquo festo traditis aliquid remaneret? Quid demum de cereis, qui in honorem SS.mi Sacramenti vel B. Virginis a parochianis, v. g. in festo Purificationis ipsius B. V. singulis annis offeruntur?*

I. Quoad cereos cremandos pro gratia obtinenda; nihil reservari potest.

II. Quoad oblata ad aliquam capellam vel imaginem; usus designatus immutari nequit, nisi forte ageretur de votis antiquis, quorum pretium, annuente Episcopo, ad ornatum eiusdem capellae vel imaginis adhiberetur.

III. Quoad superflua pro festo alicuius Sancti etc.; illa pro anno sequenti reservari, vel ad cultum Sancti ipsius aliquo modo applicari debent.

IV. Denique quoad cereos, qui in honorem SS.mi Sacramenti etc. ut supra offeruntur, certe (apud nos) mens fidelium est ut illis sacrae functiones toto anni cursu cum debito luminum decore peragantur; unde parochi aut illorum haeredes, qui Ecclesiam ita spoliant, ut quoad ceram nullo modo aut non sufficienter provisam remaneat, a gravi et valde scandaloso latrocinio excusari nequeunt. Sed quid si cera superabundaret, et iam inutilis iaceret? Haec spectaretne ad parochum, an vero ad Ecclesiam? Respondeo: Spectaret ad Ecclesiam. Patet 1° ex quaerimoniis et clamoribus parochianorum, si resciant haeredes ceram abstulisse et sibi applicasse; 2° ex eo quod parochi, si forte ceram dividant, satagunt ut clam id fiat, ne parochiani quidquam resciant.

Contra hanc doctrinam sequentes obiectiones fieri solent. 1. Si quis contra parochum inimicitiam habeat, parum aut nihil offert. 2. In quibusdam parochiis intuitu cerae quotannis oblatae, parochus, occasione funerum, pro cera parum vel nihil exigit. 3. Ad quid cerae inutilis massam reservare?

At vero ad primum respondendum quod factum parochiani nihil offerentis nullo modo destruit intentionem aliorum. Nonne facile idem accideret

si parochus invitaret parochianos ad novas campanas emendas? Nonne tunc etiam contingere posset quod qui parochus inimici essent parum vel nihil offerrent? Et, si id accideret, nunquid parochus campanas sibi vindicare posset? *Ad secundum* respondeo: Parochus ceram oblatam utitur pro sacris functionibus toto anno, et sic ipse nihil expendere cogitur, magnamque proinde utilitatem habet. Si itaque in paroecia adesset consuetudo ut occasione funerum pro cera nihil exigeretur, id ex gratitudine introductum fuisset: et parochiani iustissime exigere possent tum ut consuetudo ista servetur, tum ut cera oblata apud Ecclesiam remaneat; non vero a parochus vel haeredibus ad proprios usus applicetur. *Ad tertium* respondeo: Quo maior est cerae abundantia, eo magis parochiani sunt invitati, si subtrahatur atque ad personales usus adhibeatur. Aliunde, si cera vere superflua sit, in promptu est remedium; ut scilicet non ad personales usus sed ad comparandas sacras supellectiles adhibeatur. De hoc parochiani semper contenti sunt, quamvis, ad suspectos evitandos, expediat ut de venditione ad talem finem moneantur; vel (quod melius esse solet) invitentur ut in posterum uno vel altero anno loco cerae pecuniam ad eundem effectum erogandam deferant. Si parochi ita se gererent, heu quantum Ecclesiae ornarentur, et omnibus necessariis providerentur! Id infertur etiam a theologis, v. g. Bouvier et Scavini, qui (*I*, 289 not. 5) scripsit: « Cerei in honorem SS. Sacramenti, B. M. Virginis, vel alicuius Sancti oblatis, accendi et cremari debent; et eorum reliquiae, si quae supersint, non in beneficium parochi, sed in fabricae Ecclesiae utilitatem cedere debent. Unde neque sunt extinguendi neque sunt sibi a Pastore arrogandi, talis cum offerentium non sit mens. Secus, Pastor et contra iustitiam et contra religiosam pietatem peccaret ».

905. *Quoad oblationum in usum pium erogandarum administrationem, quid in particulari notari debet?*

I. Si delatae fuerint ad Ecclesiam parochialem vel ad Ecclesias vel oratoria quae a parochiali ipsa dependeant; tunc administratio spectat ad parochum.

II. Si delatae fuerint ad Ecclesiam vel capellam sive alicuius confraternitatis, sive utcumque proprium rectorem habentem; tunc ad rectorem ipsum administratio spectat. Patet ex Decreto S. R. C. (*10 Dec. 1703*). Verum est quod hoc decretum loquitur de solis confraternitatibus; sed apud Acta S. Sedis (*II. pag. 518*) legitur: « Quod decretum facile protenditur ad coetera oratoria, cum haec non sint sub parochorum potestate, nisi in iis quae sunt proprie et exclusive parochialia: neque oblationes parochus censeantur factae. Quare administratio harum oblationum pertinet ad Ecclesiae rectorem, sub immediata dependentia Ordinariorum, aut saltem vigilantia ».

III. In aliis casibus decisio pendet a circumstantiis. Praecipue videndum an qui oblationes recipit atque administrat cognitus offerentibus vel notorius sit, necne. In

casu negativo (prout facile contingere potest in oblationibus factis Imaginibus quae, speciatim ruri, in publicis viis huc illuc in pilis inveniuntur); tunc oblationum custodia et administratio spectat ad parochum. In casu affirmativo autem, si nempe oblationes consignentur v. g. domino laico alicuius Imaginis; tunc non ad parochum sed ad dictum dominum administratio spectabit; ita tamen, ut, si de re magni momenti ageretur, vel si periculum abusus interveniret, Episcopus vigilare et opportuna praecepta dare possit atque debeat; ne scilicet rectus cultus detrimentum patiatur, aut pia offerentium intentio eludatur; quae tamen intentio aliquando ita merito intelligi valet, ut dominus Imaginis pro paupertate vel incommodo proprio aliquid sibi applicare licite possit. Cf. Acta (*II, 515*), D'Annibale (*III. 528*), *Monit. Eccl. (IV. II. 255)* et Scavini (*I. 289*).

906. *Parochus, qui a fidelibus sive manualiter, sive per testamentum, sive per fiduciam, res in usus pios distribuendas acceperit, ad quid in conscientia tenebitur, ut muneri suo satisfaciat?* Tenebitur ad quinque sequentia; nempe 1° Ad erogationem faciendam. 2° Ad notam tenendam. 3° Ad capitalia in tuto collocanda. 4° Ad impediendum ne contra se ipsum (quasi aliquid sibi applicaret) suspectus concipiantur. 5° Ad rationem Episcopo reddendam. Sed haec sunt explicanda.

907. *Quid de erogatione?* Si offerentes designaverint modum et tempus erogationis, tunc iuxta modum et tempus ipsum prompte et accurate erogatio fieri debet, ut mox supra dicebam. Si autem arbitrio parochi omnia reliquissent; tunc sufficeret si ille in usum pium erogationem faceret; ita tamen ut negligenter non procedat aut aliquid sibi applicet, aut data pro festis in prandiis plus aequo lautis (prout speciatim ruri contingere posset) insumat; haec enim esse nequeunt de mente offerentium; qui, dum arbitrio illius omnia reliquerunt, non ideo dominum illum constituere, sed solum significare intenderunt, se de illius diligen-

tia, probitate, pietate, discretione etc. plenam confidentiam habere.

908. *Quid de nota tenenda?* In libro (non in chartis volantibus) nota teneri debet de oblationibus (intellige nisi agatur, de rebus minusculis, quae hic et nunc absque mora erogandae sint) indicando summas receptas, intentionem offerentium, erogationes factas etc.

909. *Quid de capitalibus in tuto collocandis?* Etsi offerentes arbitrio parochi plene se commisissent, de mente eorum esse nequiret ut capitalia periculo exponerentur; et parochus illa acceptando de iisdem in tuto collocandis tacite fidem dedisset. Graviter ergo et subinde gravissime oneraretur conscientia illius, ne (speciatim pro casu mortis) capitalia ipsa in discrimine versentur. Dixi *graviter et subinde gravissime*; non enim solum de fide, in re gravi vel gravissima, non servata; sed etiam de damno Ecclesiae, imo et de scandalo gravissimo et perniciosissimo ageretur. Modus autem capitalia in tuto collocandi, pendet a circumstantiis. Noto solum quod in rebus istis non est procrastinandum; et culpa mortalis in differendo de die in diem facile sine dubio intervenire potest.

910. *Quid de impediendo ne suspectus (quasi parochus aliquid sibi applicet) concipiantur?* Si de re momentosa ageretur, et speciatim si parochus avaritiae, aut nimii erga familiam suam amoris, indicia praeberet; suspectus huiusmodi vix aut ne vix quidem deesse possent; et proinde (maxime si dicteria iam fierent) oporteret ut parochus, ad suam existimationem ab huiusmodi macula immunem servandam, rei totius atque erogationum testes adhiberet. Hinc scripsit Scavini (*I. 290*): « MONITUM GRA-
« VISSIMUM. Ad malae administrationis suspicionem caven-
« dam, ne pigeat parochis de iis, quae Ecclesiae deferun-
« tur, testes adhibere et rationem reddere ». De hoc etiam Benedictus XIV prolixum habet sermonem (*Inst. LXXII. n. 25-31*), ubi imprimis refert decretum Synodi Chalcedonensis, quod de ipsis Episcopis statuit: « Ut nec

« sine testibus sit Ecclesiae administratio, nec ideo res eius
« dissipentur, et probrum ac dedecus Sacerdotio inura-
« tur »; et postea, arguendo a fortiori, dicit: « Tridentina
« Synodus multas irrogare Episcopis permittit, ea condi-
« tione ut piis operibus insumantur... Procul dubio Episcopi
« parochis fama honestatis et publicae existimationis se
« praeferendos merito censebunt. Attamen nullus inter
« probos Episcopos invenietur, qui mulctam irrogans, de-
« cretum ob eam rem non conficiat; qui mulctarum custo-
« dem non habeat; qui postremo depositam pecuniam ero-
« gare constituens, mandatum non obsignet, quo mulctarum
« custos pecuniam depromat; quae revera fieri magna
« diligentia consueverunt, ut dati acceptique omnis ratio
« palam oculis subiiciatur ».

911. *Quid de ratione Episcopo reddenda?* Hoc etiam in puncto standum erit legibus Ecclesiae et praeceptis Episcopi ipsius, qui certe ius habet et obligationem suae revisioni subiiciendi onerum omnium adimplementum. Idque extenditur etiam ad pias fiducias, circa quarum explicationem et rationis redditionem, vide quaedam notatu digna in opere quod inscribitur *Examen (Vol. III. n. 3926-3929)*.

912. *Quid de oblationibus factis a meretricibus?* Decisio pendet a modo et scandalo. Scripsit Scavini (*l. c.*):
« Non fieri debet de tali lucro (meretricio) oblatio ad altare
« (praecipue manifeste) propter scandalum et reverentiam
« sacrorum, vel sceleris abominationem. Sed hae causae non
« prohibent quin ex tali lucro eleemosyna fieri possit ».

CAPUT XVI.

De iure parochi quoad administrationem bonorum temporalium parociae suae.

913. *Ius istud estne aequale in omnibus locis?* Negative; aliud enim est si aeditui seu administratores laici (it. *fabbricieri*, gall. *marguilliers*) non adsint, et aliud si adsint.